

Kreuzberger Nachkriegsgeschichte

Savaş sonrası Kreuzberg tarihi

1945 Der Bezirk Kreuzberg wird Teil des amerikanischen Sektors Berlin. Kreuzberg hat ca. 185.800 Einwohner. Die Hälfte des Wohnraumes in Kreuzberg ist durch den Krieg zerstört.

Kreuzberg İlçesi, Berlin'deki Amerikan işgal bölgesine dahil edildi. İlçenin nüfusu yaklaşık 185.800 kişi. Savaşın bitiminde Kreuzberg'deki konutların fazlası içlerinde oturulamayacak derecede hasarlı.

1948 Berlin Blockade. Wirtschaftliche Hilfe aus dem Westen ist für West-Berlin lebensnotwendig.

Berlin abluka altında. Batı'nın ekonomik yardımı olmaksızın Batı-Berlin'deki yaşamın sürdürülebilmesi olanaksız.

1953 Hermetische Abriegelung der Sektorengrenze.

Kentin doğu ve batı kesimleri arasındaki sınır sıkı denetim altında.

1961 Durch den Bau der Berliner Mauer können Bürger/innen aus den Ostsektoren ihre Arbeitsstätten in Kreuzberg nicht mehr erreichen-und umgekehrt. Der ehemalige Berliner Innenstadtbezirk Kreuzberg wird zu einem Randbezirk von Berlin (West). Der Wirtschaftsstandort Kreuzberg verliert seine Bedeutung. Dem Wegzug der Firmen folgt der Wegzug der Arbeitnehmer/innen Richtung Westen.

Berlin Duvarının inşasıyla birlikte, kentin doğu kesiminde yaşayanların Kreuzberg'deki işyerlerine, Kreuzberg'de yaşayanların da doğu kesimindeki işyerlerine ulaşması olanağı kalmadı. Duvarın inşasından önce merkezi bir konuma sahip olan Kreuzberg, Batı Berlin'in dış semtlerinden biri haline geldi. İlçe, ekonomik alandaki ağırlığını yitirdi. Kreuzberg'i Batı Almanya yönünde terkeden işletmelerin ardından, aynı yönde bir işgücü göçüde başladı.

1963 Der Senat von Berlin erklärt das Gebiet um das Kottbusser Tor zum Sanierungsgebiet. Konzepte von Kahlschlagsanierung und Autobahnbau bis zum Oranienplatz werden entwickelt. Die Kreuzberger Bevölkerung gilt als „überaltert“.

Berlin Senatosu, Kottbusser Tor ve çevresini "kent yenileme bölgesi" ilan etti. Mevcut binaların tamamen yıkılıp yerlerine yenilerinin yapılması, Oranienplatz'a kadar uzanacak bir otoyol inşası gibi projeler üretildi. Nüfusun yaş gruplarına dağılımı açısından "aşırı yaşlı" bir nüfus yapısına sahip.

1965-1970 Sanierungsträgersgesellschaften etablieren sich. Städtische Wohnungsgesellschaften beginnen ganze Häuserblocks aufzukaufen und Mieter/innen "umzusetzen". Kreuzberg verliert einen großen Teil seiner Stammbevölkerung. Freigewordene Wohnraum wird - vorübergehend - an Interessenten vermietet, die auf billigen Wohnraum angewiesen sind: ausländische Arbeitnehmer/innen, Studenten, soziale Randgruppen.

Kent yenilemesi işlerini üstlenen müteahhit firmalar güç kazanıyor. Yerel yönetime ait konut işletmeleri, blok halindeki binaların tamamını satın alarak kiracıları başka konutlara aktarmaya başladı. Bunun sonucunda Kreuzberg, yerli ahalisinin büyük bir kısmını kaybetti. Bu yolla boşaltılan konutlar geçici olarak yabancı işçiler, yükseköğrencileri, toplum dışına itilmiş sosyal gruplar gibi ucuz konut gereksinimi bulunan kesimlere kiralandı.

15. 6.1970 Mit der Besetzung des Gebäudekomplexes des ehemaligen Krankenhaus Bethanien beginnt eine Jahre anhaltende Welle der Bürgerproteste gegen Sanierungskonzepte, später der Hausbesetzungen und letztlich ein Umdenken bei den verantwortlichen Behörden. Dennoch werden bis 1979 im Sanierungsgebiet am Kottbusser Tor 45% des alten Wohnungsbestandes abgerissen und durch moderne Wohnsilos ersetzt.

70er

Eski Bethanien Hastanesi'ne ait bina kompleksinin işgali, halihazırda uygulanan kent yenilemesi konseptine karşı yıllarca sürececek bir sivil direnme hareketinin başlangıcının habercisiydi. Bir süre sonra bina işgallerine dönüşerek sürdürülen bu direniş, yetkili makamları kent yenilemesi konusundaki fikirlerini değiştirmeye zorladı. Buna rağmen, 1979 yılı sonuna kadar Kottbusser Tor ve çevresini kapsayan "kent yenileme bölgesindeki" eski konutların yüzde 45'nin yıkılarak, bunların yerine modern ama kişisiz konut silolarını yapılmasının önüne geçilemedi.

1974 Auch der Mariannenplatz und der Chamissoplatz werden zu Sanierungsgebieten erklärt. Folge ist auch hier eine „Umschichtung“ der Bevölkerung. Kreuzberg hat noch 152 078 Einwohner/innen, davon 41.553 mit nicht-deutschem Paß, darunter 28.155 aus der Türkei.

Mariannenplatz ve Chamissoplatz da "kent yenileme bölgesi" ilan edildi. Sonuç gene, yerli ahalinin bölgelere aktarılması oldu. Savaşın bitiminden beri sürekli olarak azalarak 152.078 kişiye inen Kreuzber nüfusunun 41.553 kişilik bölümünü, Alman pasaportu taşımayan insanlar oluşturmaktaydı artık. Bunların 28.155 kişilik bölümü Türkiye kökenliydi.

1977 Ausschreibung des Wettbewerbs „Strategien für Kreuzberg“ an dem sich engagierte Gruppen und Einzelpersonen beteiligen. Es entstehen Betroffeneninitiativen wie die „Bürgerinitiative SO36“, der „Verein SO36“ oder „Wohnen und Leben e.V. (Otur ve Yaşa)“ als Sammelbecken und Vertretung aktiver Bewohner/innen im Stadtteil. Formen der Zusammenarbeit von Betroffenen, Verwaltung, Bezirk und Senat werden entwickelt. 1982 gründet sich der „Kotti e.V. Nachbarschafts- und Gemeinwesenverein am Kottbusser Tor“.

„Kreuzberg için Stratejiler“ adıyla açılan yarışmaya, ilçenin geleceğiyle yakından ilgilenen çok sayıda kişi ve grup katıldı. Olumsuz gelişmelerden bizzat etkilenenlerin bir araya gelerek oluşturdukları „Bürgerinitiative SO36“, „Verein SO36“ ve „Wohnen und Leben e.V. (Otur ve Yaşa)“ gibi girişimler, semt sakinlerinin sözcülüğünü üstlendiler. Semt sakinleri ile resmi makamlar, ilçe belediyesi ve Berlin Senatosu arasındaki işbirliğinin daha verimli hale getirilmesi yönünde çözümler üretildi. Bu bağlamda daha sonra 1982 yılında „Kotti e.v. Nachbarschafts-und Gemeinwesenverein am Kottbusser Tor“ derneği kurulacaktı.

1979-1984 Der Senat beschließt, 1984 eine Internationale Bauausstellung (IBA) zu veranstalten; Arbeitsschwerpunkt wird Kreuzberg. Das Projekt wird später bis 1987 verlängert. Ziel ist, brachliegende Stadtteile, vor allem der Südlichen Friedrichstadt, durch Wohnungsbau auf dem alten Stadtgrundriß wiederzubeleben und wertvollen Altbaubestand, vor allem in Kreuzberger Südosten, zu erhalten und zu modernisieren. Über 100 Häuser werden in Kreuzberg besetzt. Es kommt zu harten politischen Auseinandersetzungen zwischen Hausbesetzern und Berliner Senat, zum Teil zu schweren Krawallen im Anschluß der an Räumungen besetzter Häuser durch die Berliner Polizei. In der bundesrepublikanischen Öffentlichkeit wird Kreuzberg von nun an als soziales Randgebiet wahrgenommen, in dem Autonome, Ausländer, Aussteiger und Künstler/innen ihre speziellen Lebensformen entwickeln. Kreuzberg wird zum altersmäßig „jüngsten“ Großstadtbezirk Europas.

80er

Berlin Senatosu, 1984 yılında kentte bir „Uluslararası Yapı Sergisi“ düzenlemesini kararlaştırdı. Serginin ağırlık noktasını Kreuzberg semti oluşturacaktı. Serginin süresi daha sonra 1987 yılına kadar uzatıldı. Projenin amacı, kentin eski yerleşim planına müdahale etmeden gerçekleştirilecek konut inşaatları ile özellikle Friedrichstadt bölgesinin güneyindeki terkedilmiş semtlere yeniden yaşam kazandırmak ve özellikle Kreuzberg'in güneydoğusu kesiminde bulunan eski binalardaki değerli konut rezervinin yok olmasını önleyerek bunları modernize etmekte.

Kreuzberg’de yüzden fazla bina işgal edildi. İşgalciler ile Berlin Senatosu arasında zaman zaman son derece hırçınlaşan politik mücadeleler yaşandı. Berlin Polisi’nin zor kullanarak boşalttığı binalarda, işgalciler ile polis arasında ağır arbedeler çıktı. Federal Alman kamuoyu artık Kreuzberg’i, otonomların, yabancıların, burjuva yaşam biçimlerine sırt çevirenlerin ve sanatçıların kendilerine has yaşam biçimlerini gerçekleştirdikleri, alışılmış sosyolojik yapının dışına taşan bir yerleşim bölgesi olarak algılıyordu. Bu dönemde Kreuzberg, nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı açısından Avrupa’nın “ahalisi en genç” metropol ilçesi ünvanını elde etmişti.

1987 Die Projekte der IBA in der Südlichen Friedrichstadt sind realisiert. S.T.E.R.N., Gesellschaft der behutsamen Stadterneuerung, tritt die Nachfolge der „IBA-Alt“ für die Altbausanierung in SO 36 ein. „Behutsame Stadterneuerung“ wird nun über die Grenzen Deutschlands hinaus zum Markenzeichen von Kreuzberg. Kreuzberg hat 140.938 Einwohner/innen, davon 28.169 mit türkischem Paß.

IBA kapsamında Friedrichstadt bölgesinin güneyindeki öngörülen projeler bitirildi. SO 36 bölgesindeki eski konutların modernize edilmesini üstlenen „IBA-Alt“, bu görevini yeni kurulan S.T.E.R.N., „Koruyucu Kent Yenilemesi Şirketi’ne“ devretti. „Koruyucu Kent Yenilemesi“ kavramı, Almanya’nın sınırlarını aşarak tüm dünyada Kreuzberg’in „alamatı fabrikası“ haline geldi. Kreuzberg’in 140.938 kişilik nüfusunun 28.169 kişilik bölümünü, cebinde Türk pasaportu taşıyan insanlar oluşturuyordu.

1987 Schwere Ausschreitungen in SO 36 im Anschluß an ein 1. Mai Fest auf dem Lausitzer Platz.

Lausitzer Platz’da düzenlenen 1 Mayıs şenliğinin bitiminde SO 36 bölgesinde çıkan taşkınlıklar, ağır bir arbedeye dönüştü.

1989 Nach dem Wahlerfolg der REP gründet sich das „Kreuzberger Aktionsbündnis gegen Faschismus, Rassismus und Frauenfeindlichkeit“

Cumhuriyetçiler’in seçimlerde elde ettikleri başarıya tepki olarak “Faşizme, Irkçılığa ve Cinsiyet Ayrımcılığına Karşı Kreuzberg Ortak Hareketi Birliği” kuruldu.

November Öffnung der Berliner Mauer, erste Verkehrsverbindungen zwischen Kreuzberg und den
Kasım östlichen Bezirken werden geöffnet.
1989

Berlin Duvarı açıldı. Kreuzberg ile kentin doğu kesimindeki semtler arasındaki yollar yeniden trafiğe açılmaya başlandı.

1990-1993 Beginn des Abrisses der Berliner Mauer mit einem Teilstück am Leuschnerdamm. Kreuzberg wird wieder Innenstadtbezirk. Ein Verdrängungswettbewerb setzt ein, Mietpreise steigen. Die in den vergangenen Jahren entwickelten Organisations- und Lebensformen halten oft nicht stand. Folge sind häufig Umzug oder Rückzug der Betroffenen. Die in Kreuzberg lebenden Migrant/innen sehen sich nicht selten als Verlierer der Wiedervereinigung.

90er

Leuschnerdamm üzerindeki bir bölümden başlamak suretiyle, Berlin Duvarı’nın yıkım çalışmalarına girildi. Kreuzberg artık tekrar kentin merkezi ilçelerinden biri haline gelmişti. Ekonomik bağlamda ölümcül bir rekabet olgusu yaşanıyor, kiralar hızla artıyordu. Geçmiş yıllarda binbir zorlukla geliştirilen örgütlenme ve yaşam biçimleri bu gelişmeye ayak uydurmakta zorluk çekiyordu. Bunun sonucu olarak, çoğu kez başka ilçelere göç etmekten ve alışılmış yaşam biçimlerinden vazgeçmekten başka çare kalmıyordu. Kreuzberg’de yaşayan yabancıların azınsanamayacak bir bölümü, kendilerini Almanya’nın birleşmesinden olumsuz yönde en çok etkilenen kesim olarak görüyordu.

1994 Übergang der restaurierten Oberbaumbrücke für den Straßenverkehr. Der Innenstadtring ist damit wieder geschlossen. Durchgangverkehr fließt durch Kreuzberg hat seine Randlage endgültig verloren und wird wieder als Wirtschaftsstandort interessant. Junge innovative Firmen siedeln sich an.

Onarımı tamamlanan Oberbaum Köprüsü trafiğe açıldı. Böylelikle, kentin merkezini çepeçevre kuşatan “iç çember” uzun yıllar sonra tekrar bir bütün haline gelmiş oluyor, şehiriçi trafik tekrar Kreuzberg caddelerinden akıyordu. Kreuzberg „kenar semt“ özelliğinden kesin olarak sıyrılmış, ticari işletmeler için çekici bir konuma kavuşmuştu yeniden. Dinamik yapılı, yeniliklere açık şirketler hızla ilçeye yerleşiyorlardı.

26.3.1998 Das Abgeordnetenhaus von Berlin beschließt eine Bezirksgebietsreform. Die Zahl der Berliner Bezirke soll auf 12 reduziert, Kreuzberg mit Friedrichshain zusammengelegt werden.

Berlin Parlamentosu, İlçe Bölgeleri Reformu’nu kabul etti. Sözkonusu reformla Berlin’deki ilçelerin sayısının onikiye indirilmesi, bu bağlamda da Kreuzberg ile Friedrichshain ilçelerinin birleştirilmesi öngörülmekteydi.

1998 Aufhebung des Sanierungsgebiets Mariannenplatz-Nord durch Senatsbeschluß. Immer mehr soziale Projekte in Kreuzberg fallen der Haushaltspolitik zum Opfer. Der Senat richtet das „Quartiersmanagement“ am Kottbusser Tor und „Wrangelkiez“ ein. Es soll das Quartier mit zeitmäßigen Managementmethoden wirtschaftlich, sozial und baulich verbessern.

Berlin Senatosu, Mariannenplatz-Nord bölgesinin “kent yenileme bölgesi” konumundan çıkarılmasını kararlaştırdı. Uygulanan mali bütçe politikalarının sonucu olarak, Kreuzberg’de yerleşik çok sayıda projenin kapısına kilit vurulmak zorunda kalındı. Senato, Kottbusser Tor ve „Wrangelkiez“ bölgelerinde „Mahalle Yönetimi“ uygulamasını başlattı. Bu uygulamayla, modern yönetim yöntemleri kullanılarak sözkonusu mahallelerin ekonomik, sosyal ve mimari yapılarının geliştirilmesi amaçlanmakta.

1999 Kreuzberg wird aus der Sanierung entlassen. Der Bezirk hat 146.884 Einwohner/innen, 49.010 davon sind nicht-deutscher Herkunft, von ihnen kommen 25.943 aus der Türkei.

Kreuzberg „kent yenileme bölgesi“ konumundan nihai olarak çıkarıldı. İlçenin nüfusu, 49.010’u yabancı kökenli olmak üzere toplam 146.884 kişi. Türkiye kökenli Kreuzbergliler’in sayısı ise 25.943.